

2018-02-19

KFKS 2018/30
FÖRSLAG YTTRANDEJO Riksdagens ombudsmän
Box 16327
103 26 Stockholm

Yttrande över klagomål kring hantering av personuppgifter, ert diarienummer 7776-2017

Anmälan berör en kommunal skola och i enlighet med Nacka kommuns organisation är kommunstyrelsen ansvarig nämnd. Kommunstyrelsen lämnar härmed, genom sitt verksamhetsutskott, yttrande enligt begäran i ovan rubricerat ärende.

Utredning

Kommunen har antagit ett dokument rubricerat ”Rutin för elever med sekretessmarkering”. I detta klargörs hur respektive skola ska hantera elever med skyddade personuppgifter. Rutinen omfattar en given process där vårdnadshavaren vid ett möte tillsammans med skolan fyller i ett underlag för beställning av användarkonto till eleven. Vid mötet får vårdnadshavaren information om innebörden och konsekvenserna av varje givet val. Vårdnadshavarna har möjlighet att välja om barnet och även de själva ska finnas med och ha tillgång till skolans olika IT-system samt vilka namn som ska användas. Elev med sekretessmarkering hanteras särskilt och ska inte finnas registrerad i Nacka 24, källsystemet, utan hanteras manuellt.

Handläggning

Uppgifter från berörda befattningshavare har inhämtats för att få en redogörelse över vad som hänt och därmed klarlägga om det förekommit brister i hanteringen av personuppgifter. Skolan har via dess rektor redogjort för hanteringen. I huvudsak har följande framkommit.

Klassföreståndaren fick i september 2017 en ifylld blankett, ”Målsmansblankett för elever med skyddad identitet”, från anmälaren med information om att det rörde SchoolSoft. SchoolSoft är ett elevadministrativt system för kommunikation mellan personal, elev och vårdnadshavare. I blanketten angavs att barnet skulle ha tillgång till skolans IT-system och att vårdnadshavarna önskade tillgång till SchoolSoft samt de namn som både barnet och vårdnadshavarna skulle registreras med. Vårdnadshavarnas önskemål innebar att ett efternamn skulle utelämnas. Såvitt skolan kan se hanterades inte detta önskemål vid tidpunkten då vårdnadshavarna gav in den blanketten. Orsaken härtill tycks bero på missförstånd om vad blanketten avsåg.

Under oktober 2017 lämnades en ny likadan blankett in till rektorn, vid ett personligt möte. I blanketten framfördes samma önskemål som redovisats ovan. Efter detta möte ändrades barnets och vårdnadshavarnas namn i SchoolSoft enligt vårdnadshavarnas önskemål. Skolan kontrollerade den 24 oktober 2017 att ändringen gått igenom i systemet. I november 2017 uppdagades det att båda efternamnen återigen framgick i SchoolSoft. Ytterligare åtgärder vidtogs och därefter står det namn som uppgivits som önskemål. Anledningen till att det fullständiga namnet åter kom att synas i SchoolSoft beror på att systemet hämtar uppgifter från Nacka24. Nacka24 är ett källsystem som är åtkomligt för skolledning och skolpersonal som har administrativa tjänster. Nacka24 återspeglar personuppgifter från folkbokföringen och uppdateras dagligen mot detta. I Nacka24 och de övriga IT-system som uppdateras mot källsystemet har barnet och vårdnadshavarnas adressuppgifter varit sekretessmarkerade alltsedan Skatteverket aviserade denna.

När det gäller publiceringen av barnets fullständiga namn i skolfotokatalogen framgår det i den första blanketten, som lämnades in av vårdnadshavarna, att barnet får finnas med i skolfotokatalogen. Några önskemål om ändring av barnets namn i skolfotokatalogen angavs inte i blanketten. I den senare inlämnade blanketten framgick att vårdnadshavarna önskade att ett av barnens efternamn skulle utelämnas i skolfotokatalogen. Den blanketten inkom dock till skolan efter att skolfotokatalogen hade gått till tryck. Skolledningen hade dessförinnan kontrollerat uppgifter i skolfotokatalogen mot vid den tidpunkten inkomna önskemål från vårdnadshavare.

Vid muntliga samtal med fritidspedagog har uppgivits att anmälares efternamn inte ska framgå på hämtningslistan på fritids. Fritidspersonalen har därför manuellt ändrat namnet.

Den 10 november 2017 hade biträdande rektor på skolan ett telefonsamtal med anmälares. Biträdande rektor uppfattade att samtalet handlade om problem med inloggning till skolsystemet SchoolSoft.

Skolan kan konstatera att det tycks ha uppstått missförstånd mellan skolpersonal och vårdnadshavarna kring önskemål om hantering av skyddande personuppgifter. Skolan bedömer att man därvid har brustit i sitt ansvar kring hantering och uppföljningen av personuppgifterna.

Den medarbetare på kommunen som har haft kontakt med anmälares har också redogjort för kontakterna varvid i huvudsak följande framkommit. Vid kontakt innan sommaren 2017 förklarade anmälares sitt ärende. Information om gällande rutiner lämnades och i övrigt hänvisades till rektor och biträdande rektor på skolan. Medarbetaren kontaktade dock IT-chefen på skolan för att informera om samtalet och säkerställa hantering. Ett andra samtal ägde rum efter sommaren 2017. Vid det samtalet berättade anmälares om att en blankett lämnats in till skolan, men trots detta hanterades inte personuppgifterna enligt önskemål.

Denna gång hänvisades till IT-chefen på skolan. Önskemål om återkoppling till anmälaren uppfattades inte vid något av tillfällena.

Bedömning

Skyddade personuppgifter ska hanteras säkert. Kommunen ska vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas. Tydliga rutiner och uppföljning av dessa är viktigt. De arbetsuppgifter som kräver tillgång till skyddade uppgifter bör koncentreras till ett fåtal handläggare. För de handläggare som har behörighet att ta del av sekretessmarkerade personuppgifter ska det på ett tydligt sätt framgå att uppgifterna är sekretessmarkerade.

Kommunen har rutiner för hantering av skyddade personuppgifter. Mot bakgrund av vad som framkommit i aktuellt ärende kring hantering av elevens och vårdnadshavarnas personuppgifter kan det konstateras att det förekommit brister i efterlevnaden av rutinen. Vad gäller det förhållandet att det fullständiga efternamnet framkommer i skolfotokatalogen kan kommunen dock konstatera att vårdnadshavarna, vid tidpunkten för skolledningens kontroll av skyddade personuppgifter, ännu inte hade framfört önskemål om att elevens fullständiga namn inte skulle förekomma. Vid tidpunkten hade vårdnadshavarna istället framfört att eleven fick finnas med i skolfotokatalogen utan ytterligare önskemål kring hanteringen av namnet.

Kommunen kan härvid konstatera att det finns behov att se över nuvarande rutiner och säkerställa efterlevnaden av dessa. Därtill kan kommunen konstatera att återkopplingen till anmälaren har brustit med hänsyn till myndighetens serviceskyldighet. I kommunen pågår för närvarande, inför ikraftträdandet av dataskyddsförordningen och övrig kompletterande nationell lagstiftning, ett kvalitets- och utvecklingsarbete. Arbetet syftar till att ytterligare säkerställa hanteringen av registrerade personuppgifter, i synnerhet extra skyddsvärda såsom uppgifter som omfattas av sekretess. Med anledning av vad som framkommit i aktuellt ärende kommer kommunen se över rutiner, blanketter och information till elever och vårdnadshavare med sekretessmarkerade uppgifter.

Mats Gerdau
Ordförande
Kommunstyrelsen

Einar Fransson
Produktionsdirektör
Välfärd Skola

Bilaga

1. Protokollsutdrag